No. 139. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 17 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den November.

De commissie voor het adres van antwoord van de kamer der pairs heeft den heer *Barthe* tot haren rapporteur benoemd.

De ministers van oorlog, van financien en van marine hebben heden in den boezem van de commissie van het adres der gedeputeerden, inlichtingen gegeven, hunne departementen betreffende.

De commissie van gezegde kamer, belast met het onderzoek van het crediet, betrekkelijk de slagtoffers der overstroomingen in het zuiden des rijks, heeft met eenparigheid zich met de voordragt vereenigd. Zij zal waarschijnlijk morgen haar rapport uitbrengen.

Op de aanvraag van den heer *Sauzet*, president der kamer van afgevaardigden, en gedeputeerde van het departement der Rhône, heeft de minister van binnenlandsche zaken nog 100,000 fr. ter ondersteuning der ongelukkigen door de overstroomingen verleend.

In de bijzondere berigten dezer hoofdstad leest men: » Er wordt veel ophef gemaakt van de nota aan lord *Palmerston* van den 2den November, en. vooronderstelt dat zij in eenen vijandelijken geest tegen het nieuwe kabinet is gesteld. De ware dagteekening van dit staatsstuk is niet van den 2den November, maar van den 20sten October; lord *Palmerston* tracht in dit antwoord op de nota van den heer *Thiers* van den 8sten October, op eene bitsche wijs, zekere niet zeer staatkundig regtzinnige denkbeelden van den voormaligen president van den raad te wederleggen, voornamelijk ten opzigt van het regt des Sultans, om te verkiezen de ambtenaren die hij goedvindt voor de pachaliks van zijn rijk. Dit eenigzins scherp antwoord van den Engelschen minister aan den heer *Thiers* heeft dus nu het belang niet meer, dat men algemeen in hetzelve vooronderstelt; het heeft echter zijne belangrijke zijde, omdat het eigenlijk gevoelen van het britsch kabinet er in doorstraalt; dit gevoelen wordt nog duidelijker ontwikkeld in een artikel van den *Morning-Cronicle*, 't welk thans zelfs de mogelijkheid doet zien van de verdrijving van *Mehemed*-ali zelfs uit Egypte, waar zijn juk even zwaar werd gevoeld als in Syrie."

De bladen van het vorige ministerie, die thans tot de oppositie behooren, vinden intusschen in de bewuste nota eene reden te meer om de staatkunde van dat ministerie toe te juichen. Het bleek immers nu toch dat de gedane pogingen om zich met dat rijk te verstaan, tot niets hadden geleid, terwijl men daarbij moest bedenken, dat toen die nota werd gesteld het bevredigend ministerie reeds aan het bewind was.

Toevalligerwijs schijnt thans eene tweede nota bekend geworden te zijn, die nog minder vredelievend dan de eerste luidt. Deze bekendmaking moet zich aldus hebben toegedragen. Ten einde aan de commissie voor het adres alle mogelijke inlichtingen te geven, had de heer *Guizot* lord *Granville* uitgenoodigd om van lord *Palmerston* eene gematigde en duidelijke mededeeling te verzoeken nopens de maatregelen, waartoe de vier Mogendheden zouden besluiten, bijaldien de Onderkoning zich niet onmiddellijk aan het traktaat van 15 Julij onderwierp. Ons kabinet scheen op een eenigzins bevredigend antwoord gerekend te hebben. Wel verre van dien, moet de Engelsche gezant gisteren eene nota ingediend hebben, welke alles behalve vredelievend luidt. Daaruit blijkt dan, dat de Onderkoning onmiddellijk geheel Syrie, zelfs het pachaliek van St. Jean-d'Acre te verlaten hebbe; dat hij onverwijld de Turksche vloot moet teruggeven, en zich dadelijk op genade of ongenade aan den Sultan onderwerpen, die hem alsdan het erfelijk bezit van Egypte zal toestaan, voor zoo lang hij zich als getrouw en onderworpen vasal gedrage. Tevens moet in die nota uitgedrukt zijn, *dat de Pacha de bescherming of tusschenkomst van Frankrijk niet vermag in te roepen.*

Na het bekend worden van dit stuk beginnen velen er aan te twijfelen, of ook wel het tegenwoordig ministerie, hoezeer voor den vrede gestemd, dien zal kunnen bewaren; ook wil men dat de laatstvermelde nota niet zonder invloed op de leden van de commissie voor het adres van antwoord is geweest.

— Den 6den is te Marseille de stoomboot *Acheron* aangekomen die tijdingen uit Alexandrie tot den 23sten en van Syrie tot den 22sten October heeft aangebragt. Dezelve brengen geen bijzonder nieuws aan, maar bevestigen dat de opstand in Syrie zich over het geheele gebergte uitbreidt, dat *Ibrahim*-pacha zijne geheele magt in de vlakte van Damascus had bijeengetrokken, ten einde zijne gemeenschap met Egypte open te houden; het te Alexandrie verspreid gerucht, dat St. Jean d'Acre reeds door de bondgenooten aangevallen was, blijkt onwaar te zijn; de blokkade van Alexandrie is, gelijk reeds vermeld werd, thans tot den 20sten November uitgesteld. Den 24sten October had de stoomboot *Météore* aan den franschen consul te Alexandrie, den heer *Cochelet*, het jongste *memorandum* van den heer *Thiers* overgebragt; de consul had dit stuk terstond aan den onderkoning medegedeeld; op denzelfden dag zou de onderkoning, van de zijde van Engeland en Rusland, eene uitnoodiging hebben bekomen, om zich thans nog eenvoudig en algeheel aan de bepalingen van het traktaat van 15 Julij te onderwerpen. Het antwoord van *Mehemed* was niet bekend."

— De ambtsberigten van den maarschalk *Valée* wegens de jongste vijandelijkheden in Algiers, waarvan de hoofdinhoud reeds door den telegraaph bekend was, zijn thans openbaar gemaakt. Het blijkt daaruit, dat het den maarschalk gelukt is, Medeah te provianderen, na eenige niet veel betekenende vijandelijkheden, die echter aan de Franschen weder 32 dooden en 200 gekwetsten hebben gekost. De bezetting van Medeah had veel door allerlei ontberingen geleden. Gedurende het afzijn des maarschalks hebben weder strooptogten der Arabieren in den onmiddellijken omtrek der stad plaats gehad. Het thans bekend geworden rapport van den generaal *Lamoricière*, wegens zijnen togt tot het kastijden van eenen vijandigen volksstam, wekt een pijnlijk gevoel. De Franschen hebben het tentdorp van dezen stam 's nachts overrompeld, volgens hunne eigene bekentenis in de eerste verwarring zelfs vrouwen afgemaakt, al de kudden die onder hun bereik waren weggerooft en eenige aanzienlijken van beiderlei kunne gevankelijk weggevoerd. Natuurlijk moet voor de gevlugte bewoners van het tentdorp hongersnood het gevolg van deze nederlaag zijn. De Franschen noemen thans, op het voorbeeld der vroegere dwingelanden van de Algerijnsche bevolking, zulk eenen rooftogt tegen een weêrspannigen stam, een *razia*.

— In een Lijzonder berigt uit Madrid van 6 November leest men: »De jonge Koningin *Isabella II* wordt, sedert hare aankomst alhier, van dag tot dag droefgeestiger. Hoe langer zoo meer voelt zij het, wat het zegt, van het bijzijn en de zorgen harer moeder beroofd te zijn. Zij weent onophoudelijk en laat voor haren leermeester Don *Manuel Quintana* en voor meest al de andere personen, die door het regentschap aangewezen zijn, om haar te omringen, stelligen afkeer blijken. Indien deze gemoedsstemming van Hare Majesteit voortduurt, is het zeer te vreezen, dat hare gezondheid, die nooit zeer sterk is geweest, daardoor regtstreeks wordt aangetast; niets kan haar troosten."

— Het Spaansche regentschap heeft, op voordragt van minister *Gamboa*, verscheidene besluiten genomen, die de strekking hebben, om eenige orde in de openbare geldmiddelen te brengen. Onder anderen is bepaald, dat de soldij van de manschappen der land- en zeemagt voortaan in haar geheel zal worden betaald; dat op de jaargelden of pensioenen, die meer dan 6000 realen (f 456) beloopen, eene korting zal plaats hebben; dat het overschot der inkomsten van Cuba en de opbrengst der belastingen in Spanje voortaan regtstreeks in de schatkist zullen worden gestort, zonder tusschenkomst van afzonderlijke administratien; dat de noodige bepalingen van overeenkomsten met leveranciers worden ingetrokken, enz. — In het verslag van den minister Olozaga wordt de hoogst ongunstige en verwarde toestand der Spaansche geldmid-

delen opengelegd, doch tevens te kennen gegeven, dat er maanden studie noodig zijn, om daaromtrent een beter stelsel in te voeren.

— De jongste berigten uit Madrid van den 7den houden weinig bijzonders. Men was er thans bedacht, om de asch van voorvechters der vroegere omwentelingspogingen, zooals van *Rie-Iglesias* en andere patriotten, op te delven en onder een monument te plaatsen, dat op een der pleinen van Madrid moet komen, en bij welke plegtigheid *Espartero* eene redevoering zou houden, enz.

— De beurs is heden vrij kalm geweest; geene bijzondere staatkundige tijdingen werden er rondgedragen, zoodat er ook weinig variatie in den koers was. De notering is geweest 5 pCt. 110,65; 3 pCt. 78,60; Nap. r. 102,25; Sp. Ardoin, 23⅛; Portugal 23; Rom. L. 99¼.

Van den Haag. — Het gouvernement heeft heden het volgende telegraphisch berigt bekend gemaakt, uit Alexandrie van den 1sten dezer gedagteekend, en van Toulon den 10den November verzonden, met vermelding dat hetzelve eerst gisteren alhier is ontvangen:

De fransche consul aan den president van den raad.

»De zamentrekking der egyptische troepen die te Tripoli, Tortose, Lataqui en Homs waren, heeft plaats gehad naar de zijde van Balbec. De nieuwe vorst van het gebergte, de Emir *Beschir-Saghir*, was den 22sten te Ammana, met eene vrij aanzienlijke magt, op vier uren afstands van *Ibrahim*. Men verwachtte een beslissend gevecht.

» St. Jean d'Acre was den 27sten nog niet aangevallen geworden. Alles was hier rustig."

Het *Journal des Débats* merkt op dit berigt aan:

» Deze depêche, die ons de jongste tijdingen uit Syrie aanbrengt, is niet langs den gewonen weg ontvangen, door middel der postpaketbooten van den Levant, die veertien dagen besteden om van Alexandrie naar Marseille te komen. Welk vaartuig zal dan deze tijdingen in tien dagen te Toulon hebben aangebragt? De depêche meldt ons zulks niet.

» Wij hebben niets te voegen bij deze tijdingen, waarvan de bijzonderheden ons nog onbekend zijn; wij zullen alleen opmerken, dat de bondgenooten, om *Ibrahim* te Balbec te komen aanvallen, in het dal, hetwelk de Libanon van den anti-Libanon (het oude Coelé-Syrie) scheidt, vooraf moeten doorgedrongen zijn in het binnengedeelte van het gewest, waarvan zij tot dusver slechts de kusten aangevallen hadden, en dat voorts de geheele Libanon niet meer in de magt van *Ibrahim* zijn. Wij moeten dus zeer belangrijke tijdingen met den aanstaanden post ontvangen."

Het *Journal* doet eindelijk opmerken, dat men morgen of overmorgen nog de tijdingen te verwachten heeft, die de paketbooten den 11den of 12den te Marseille aangebragt hebben, maar dat ook deze van veel oudere dagteekening zullen zijn, dan die welke de bovenstaande depêche opgeeft.

— In de kamer der gedeputeerden is heden rapport uitgebragt op de beide ontwerpen betrekkelijk de inundatien in het zuiden, en de discussie daarover op aanstaanden maandag bepaald.

— De commissie van het adres heeft heden de ministers van binnenlandsche zaken en van financien gehoord.

— De onlangs naar Persie gezonden fransche gezant *de Sercey* is den 8sten dezer van zijne zending te Toulon teruggekomen. Dezer dagen is hij door den koning tot kommandeur der order van het legioen van eer benoemd.

— De beurs is heden weer zeer rustig. [illegible] omzettingen plaats. De notering is geweest: 5 pCt. 110,50; 3 pCt. 78,60; Nap r. 102,50; Sp. Ardoins 23⅝; Portugal 24; Sp. Ardoins 99¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den November.

Van de Italiaansche grenzen wordt, onder dagteekening van den 1. der vorige maand, steeds met meer zekerheid melding gemaakt van een verbond tusschen Frankrijk en Napels. Eene groote Mogendheid zou daaruit aanleiding genomen hebben, om aan de regering van laatstgemeld Rijk de vraag te doen, wat de Koning, ingeval van een oorlog met Frankrijk, voornemens was te doen. Volgens genoemde brieven, zou de Koning het ontwijkende antwoord gegeven hebben: » dat hij datgene zou doen, wat de zorg voor het welzijn zijner onderdanen en zijner kroon hem gebood."

— Uit Rome schrijft men van den 30 October, in strijd met hetgeen vroeger gemeld is, dat er steeds groote spanning tusschen den Pauselijken Stoel en het Pruissische hof moet bestaan. Het vertrek van den gezant dezer Mogendheid, den baron *van Buch*, zou daarmede in verband staan. Sedert dat vertrek sprak men van het ontslag des kardinaals *Lambruschini*, als secretaris van Staat. Dit geschiedde echter, voor alsnog ongegrond.

— Het half-officieel Oostenrijksche blad deelt berigten uit Athene tot den 28 October mede, inhoudende, dat de Fransche vloot, welke in de baai van Salamis toebereidselen tot overwintering maakte, bevel had bekomen naar Toulon terug te keeren; zij zou dienzelfden dag onder zeil gaan.

Voorts behelst hetzelfde blad berigten uit Alexandrie, tot den 17den derzelfde maand, en dus vroeger dan de reeds medegedeelde. *Mehemed*-ali was, ofschoon nog ziekelijk, plotseling naar Cairo vertrokken. Ook had hij bevel gegeven, om alle levensmiddelen van Alexandrie over land naar Syrie te zenden, waardoor eene buitengewone duurte was ontstaan, te meer, daar de overstrooming van den Nijl dit jaar buitengewone schade had aangerigt.

— Berigten uit Alexandrie van den 16den en 17den October door de *Augsburgsche Zeitung* medegedeeld, houden hoofdzakelijk het volgende: Met de bewapening en uitrusting van de vloot was in de laatste dagen nog voortgegaan; zulks werd echter, in verband met het verbreid gerucht dat Frankrijk de blokkade van Alexandrie niet eerbiedigen zoude, slechts voor eene soort van krijgslist gehouden, deels om den admiraal *Stopford* te nopen een grooter getal schepen naar Alexandrie te zenden, ten einde *Ibrahim*-pacha de gelande troepen met beter gevolg zou kunnen bestrijden, deels om den moed der troepen een weinig op te beuren. — Aan den bouw van batterijen langs de kust ward nog voortdurend gearbeid. — De fransche agent, graaf *Walewsky*, die van Konstantinopel te Alexandrie teruggekeerd is, was, na eene lange conferentie met den Onderkoning gehad te hebben, naar Syrie afgereisd. Omtrent de zaken aldaar lekte weinig te Alexandrie uit. Men meende dat St. Jean d'Acre vrij sterk benaauwd werd; de Maroniten zeide men, in volkomen opstand te zijn, en dien ten gevolge het gebergte geheel in handen der bondgenooten, waardoor *Ibrahim*-pacha volkomen afgescheiden was van *Soliman*-pacha, en zich in een hagchelijken toestand bevond; de bondgenooten toch konden thans, zonder gevaar voor hun legerkamp, een korps van 15000 man uitzenden, om tegen *Ibrahim* aanvallenderwijs te handelen, voor wien, bij tegenspoed, dan slechts den terugtogt op Tripoli overbleef. (*Zie Frankrijk hierboven.*)

ENGELAND.

LONDEN, den 13den November.

In een kabinetsraad den 10den dezer op het kasteel van Windsor gehouden, is besloten het parlement tot den 10den December te prorogeren; men denkt echter dat tegen dien tijd er nog tot eene nieuwe verdaging zal besloten worden.

— Gisteren is de raad van ministers op het bureau van buitenlandsche zaken vereenigd geweest; genoegzaam al de ministers waren er tegenwoordig en de beraadslagingen hebben drie uren geduurd.

— In den *Morning Herald* leest men het volgende, het bestaan eener nieuwe nota onzer regering aan het fransche kabinet (*zie Frankrijk hierboven*) bevestigende:

» Lord *Palmerston* heeft, naar men verneemt, het fransch gouvernement zijn ultimatum doen toekomen. — Wanneer *Mehemed*-Ali zich onverwijld onderwerpt, zal men hem de erfelijke heerschappij over Egypte en het pachalik van St. Jean d'Acre verzekeren, met uitzondering van het kasteel, dat aan de Porte zal teruggegeven worden. Het ministerie *Soult-Guizot* zal, naar men zegt, deze voorwaarden aannemen en den onderkoning aanbevelen, zich spoedig aan dezelve te onderwerpen. De heer *de Saint-Aulaire* zal de nieuwe fransche gezant bij ons hof zijn. Wij vernemen eveneens, dat Oostenrijk en Rusland aan het fransch gouvernement nota's hebben doen toekomen, waarbij zij hunne [illegible] goedkeuring der groote krijgsinrigtingen van Frankrijk, en hun voornemen te kennen geven, om hunne krijgsmagt op den voet van oorlog te brengen, ingeval men in Frankrijk met die wapeningen voortging. Het fransch gouvernement heeft op deze nota geantwoord, met de plegtigste verzekering dat er geene verdere vermeerdering van het leger of de vloot zou plaats hebben.

— Ter beurze van heden waren gecteerd: 3 pCt. gec. 89 drie achtste, ⅝, ½; Ned. 2½ pCt. 51½; Idem 5 pCt. 99; 98½; Spanje 22⅞; Portugal 23¼, ¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den November.

De kamer der vertegenwoordigers is nadat zij nog eene commissie voor de naturalisatien heeft benoemd, thans geheel geconstitueerd. Eergisteren heeft zij eene wijziging in het douanetarief, van weinig belang, goedgekeurd, en zich daarna tot morgen, maandag, geadjourneerd, wanneer de commissie van het adres in antwoord op de openingsaanspraak, waarschijnlijk haar rapport zal kunnen uitbrengen.

— Het antwoord des konings op het adres van den senaat, hem gisteren overgebragt, hield hoofdzakelijk in, dat hij zich gelukkig rekende, dat zijne gevoelens zoowel begrepen worden, door eene vergadering die zich door hare vaderlandsliefde en wijsheid onderscheidde, en dat hij met genoegen de verzekering ontving van de welwillendheid en medewerking die de senaat aan de van gouvernementswege gedane voorstellen zou leenen.

— In den *Moniteur* vindt men de onlangs rondgedeelde begrooting van uitgaven voor 1841. Die begrooting bedraagt fr. 106,632,725,31. Daarbij komen de zoogenaamde uitgaven van orde, waaronder een

millioen franken voor aflossing van uitgegevene bons op de schatkist, en die te zamen fr. 1,714,000 beloopen. Het geheel bedrag der geraamde uitgaven is dus, ruim 107 millioen franken.

In den ministeriglen *Indépendant* leest men heden: » Men verzekert dat het budget der middelen en wegen aanstaanden maandag aan de kamer der vertegenwoordigers zal aangeboden worden. Dit budget wordt met des te grooter ongeduld te gemoet gezien, daar men weet, dat hetzelve het voorstel moet bevatten van verscheiden verhoogingen der belastingen, die onvermijdelijk zijn, om op eene duurzame wijs 's lands hulpbronnen met deszelfs behoeften in evenwigt te brengen."

— Het bestuur van de maatschappij tot bevordering van de volksvlijt heeft bekend gemaakt, dat van de door het gouvernement met het huis *Rothschild* nieuw gesloten leening 4,032,000 fr. (of 160,000 ponden sterl.) zal uitgegeven worden in obligatien van 2520 fr. (100 p. st.), of 1008 fr. (40 p. st.), tegen den koers van 96 pCt., waarvan de intrest met den 1sten November zal ingaan; de stortingen moeten gedaan worden in vijf termijnen, van 20 dezer tot 15 Januarij aanstaande.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den November.

Z. M. heeft, bij wijziging van art. 2 van het koninklijk besluit van den 19den September 1823, nº. 132, bepaald, dat de directeuren-generaal, hoofden zijnde van eenig departement van algemeen bestuur, voortaan ook leden zullen zijn van den raad van ministers.

— In den *Apondbode* leest men:

» Men schrijft ons uit 's Gravenhage, dat, volgens aldaar loopend gerucht de heer *Copes van Cattenburg*, burgemeester van 's Gravenhage, deszelfs ontslag als zoodanig zou hebben ingediend. Men meent te weten, dat zulks in verband zoude staan met de staking der werkzaamheden voor de uitwatering van 's Gravenhage naar zee. Als vermoedelijke opvolger van Z. Ed. Achtb. noemt men den heer *Canneman*."

— Wij vernemen, dat de staatsraad-gouverneur der provincie Vriesland gemagtigd is geworden, om, zoo spoedig mogelijk, de provinciale Staten van Vriesland, namens Z. M., buitengewoon bijeen te roepen, ten einde te voorzien in de vervulling der vacature in de tweede kamer der staten-generaal, ontstaan door het eervol ontslag aan den staatsraad baron *van Sytzama* verleend, als lid der voorzeide kamer.

— Uit Amsterdam wordt geschreven, dat het kostuum, 't welk door H. M. de Koningin bij de inhuldiging zal gedragen worden, bestaat in:

Een kleed van witte goudstof met eenen 6 ellen wijden en ½ el breeden rand van het fijnste hermelijn. Hierover eenen mantel *à la cour*, insgelijks van goudstof, de slip in het rond 10 ellen lang, 90 rand ½ el breed, kraag, mouwen en al het overige aan den mantel rijk met het fijnste hermelijn versierd. Eindelijk nog eene groote mantille, geheel van het fijnste hermelijn; de met insgelijks van hetzelfde hermelijn.

Voorts is nog voor H. M. vervaardigd een kleed van donker blauw fluweel, met 6 ellen wijde en 2 ellen breede randen over elkander, gegarneerd met fijn hermelijn.

— Men vernoemt, dat de twee eskadrons dragonders, thans nog te Leeuwarden en te Groningen geplaatst, van daar naar Deventer zullen terugkeeren, en, dat een eskadron lanciers van Utrecht naar 's Hage zal worden verlegd, om in gezegde plaats vervangen te worden door het eskadron, hetwelk thans te Thiel ligt. Met den 1sten December zal deze verwisseling moeten volbragt zijn.

— Het *Journal du Limbourg* meldt, dat de gemelde commissie voor de grensscheiding hare werkzaamheden betrekkelijk den strategischen omtrek der vesting heeft geëindigd. Het dorp Canne zou, met uitzondering van het kasteel van den baron *de Thier*, aan België verblijven; eveneens de dorpen Wilre en Caberg, en Smeermaas tot aan de brug.

— Den 31 Oct. heeft het hof van Noord-braband uitspraak gedaan in de questie van devolutie, waaromtrent de gevoelens der regtsgeleerden in de meijerij van 's Bosch, sedert de invoering der nieuwe wetgeving in den jare 1809, verdeeld waren. Het hof heeft het vonnis der arrondissements-regtbank van 's Bosch in allen deele bevestigd. Bij dit vonnis waren de nakinderen geregtigd verklaard, om de nalatenschap van hunne gemeenschappelijke moeder, welke kinderen uit een huwelijk dat onder het beheer der costumen was aangegaan en ontbonden (edoch welke moeder zelve na de invoering der fransche wetgeving was overleden), met de voorkinderen hoofdsgewijze te deelen.

— Men meldt uit Rotterdam, dd. 13 Nov. Men vernoemt, dat bij het hoog-heemraadschap van Schieland een plan wordt bewerkt, tot drooglegging van alle de veenplassen, gelegen tusschen Maas, IJssel, Rotte en den Zuidplas. Ruim drie honderd bunders land zouden, volgens dat ontwerp, in vruchtbaarheid worden herschapen, en daardoor de gemeenten Hillegersberg, Kralingen, Capelle, Nieuwerkerk en Moerkapelle, thans bijna even veel water als land bezittende aanmerkelijk in bloei worden bevoordeeld. Waarschijnlijk zal dit plan tot eene onmisbare voorwaarde moeten vercieschen, den afstand der zoogenaamde afkoopskassen en kapitalen, uit de verveende gronden afkomstig. Ingeval deze afstand gepaard ging met billijke waarborging aan de verschillende ambachtsbesturen, dat de omslag der polderlasten over de bestaande droge landen niet werd verhoogd door het gemis der inkomsten, welke de ambachten thans uit genoemde gronden trekken, en even zoo de bijzondere belangen niet werden bevadeeld, zou voorzeker dit grootsch en nuttig ontwerp door ieder onpartijdigen moeten worden toegejuicht en het tevens wenschelijk zijn, dat ook het rijk en de Provincie hiertoe het hunne bijdroegen. Ook de omliggende steden, vooral Rotterdam hebben hierbij voor de openbare gezondheid en welvaart groot belang. Men ziet met verlangen de indiening van dit ontwerp aan de hooge Regering te gemoet.

— Heden, Maandag, zal te Amsterdam de dertiende openbare zitting plaats hebben der tweede klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, letterkunde en Schoone Kunsten, in het Hotel des Instituuts aldaar.

— Laatstleden Vrijdag verloste zeer voorspoedig te Rotterdam, met adsistentie van de stads vroedvrouw *E. H. Barto*, van vier welgeschapen levende dochters, waarvan eene echter kort na de verlossing overleed, de huisvrouw van *C. J. Kien*, wonende in de Breedstraat aldaar. De kraamvrouw en drie overige kinderen zijn vrij welvarende. De lieden verkeeren in zeer behoeftige omstandigheden.

— Door de aangebragte verloskundige hulp, van den heer *J. M. Belsius*, heel- en vroedmeester, beviel te Oisterwijk, op den 8 November 1840, de vrouw van den daglooner *R. M. van Veldhuizen*, van drie welgeschapene dochters, waarvan de eene kort na de geboorte overleed. Het zal wel geen betoog behoeven, hoe verrassend, eene zoo onverwachte gebeurtenis, het huishouden eens daglooners treft.

— Het Stedelijk Bestuur van 's Gravenhage heeft besloten, dat er in het jaar 1841 weder eene algemeene tentoonstelling van voortbrengselen van levende kunstenaars, zoowel buiten als binnen de residentie, zal plaats hebben. Zij zal in het locaal der Teeken-Akademie, aan den Boschkant worden gehouden, geopend worden den 10 Mei en gesloten den 10 Junij 1841. Alle kunstwerken zullen van van 4 tot uiterlijk 18 April aanstaande, vrachtvrij, de schilderijen, teekeningen en gravures met behoorlijke lijsten voorzien, bezorgd moeten worden aan het voormeld lokaal, geadresseerd aan de commissie van beheer tot te tentoonstelling; zullende al wat na den 18 April wordt ingezonden alleen dan geplaatst worden, indien de ruimte zulks toelaat.

In den avond van de 9den dezer heeft op den Rijn, bij Neuendorf, niet ver van Coblentz, een treurig ongeluk plaats gehad, naardien de pont, welke acht of negen menschen en een twintigtal runderen van de markt te Sallendar terug bragt, tegen de stoomboot *de Nederlander* is aangedreven en daaronder geraakt, nietegenstaande de boot onverwijld stopte. Drie menschen en vier runderen zijn daardoor omgekomen. Het ongeluk wordt geheel aan de onvoorzigtigheid van den veerman toegeschreven, die de stoomboot eerst had moeten laten voorbij varen.

— Te St. Petersburg heerschte den 1 dezer reeds eene vrij strange vorst.

LAATSTE VERVAL VAN HET OTTOMANNISCHE RIJK.

Het volgende is getrokken uit de voorrede van een pas nieuw verschenen werk des heeren A. DE LAMARTINE, onder den titel van: *Vues, discours et articles sur la question d'Orient.*

Sedert 1770 wordt het verval van het Ottomannische rijk voor aller oogen zigtbaar. Maar, mag men vragen, hoe is dit rijk zoo vervallen? Het antwoord is: zoo als rijken vervallen, wanneer het beginsel, waardoor zij tot bloei zijn gekomen, is te niet gegaan. Het Ottomannische rijk, dat in den beginne eene militaire theocratie was, had twee grondbeginselen noodig om te blijven bestaan, namelijk: *oorlog* en *overwinning*. Een staat, als de Turksche, die landbouw, koophandel noch geregeld bestuur zocht, moest te gronde gaan, zoodra er geen ijver meer bestond, om hare leerstellingen voort te planten, en er geen volken zouden zijn, die zij kon onderwerpen, om voor haar den drukkendsten arbeid te verrigten. Deze tijd is spoedig gekomen. De betrekkelijke krachten van Europa waren vermeerderd, de hare verminderd. Haar vroeger onderdrukkingsvermogen was te niet gegaan. De turksche bevolking was thans meer, in verhouding tot de uitgestrekte landen, die haar hoofden gehoorzaamden. De staat van *Osman* was door vreemde planten geheel verstikt; de Christenen kregen de overhand op de Ottomannen, zelfs binnen in het rijk. De dag, waarop zij hun getal en hunne sterkte gevoelden, moest de laatste dag van Konstantinopel zijn en derzelver geschiedenis gekomen.

De oude roem beschermt echter langen tijd de rijken, wanneer zij in werkelijkheid opgehouden hebben te bestaan. De vooroordeelen en gebruikelijke vormen der diplomatische kanselarijen, blijven welligt langer bestaan dan de personen. Intusschen is Turkije, hetzij herwaald, in gelijker tijd onder den zelfden slag als Polen bezweken. De beroemdste krijgsman van de achttiende eeuw, de groote FREDERIK, zond reeds aan de keizerin CATHARINA het plan van dezen krijgstogt, die een of twee eeuwen zal duren, die aan den Donau en de Krim begon, die voortgezet werd in Moldavie, Wallachye, op den Kaukasus, en die te Konstantinopel zal eindigen. CATHARINA, die wel wist, dat de Turken alle innerlijke kracht verloren hadden, hield zich eerst bezig om de Tartaren aan hunne heerschappij te ontrukken, omdat deze de eenigste kracht hunner legers uitmaakten. Dit gelukte haar: toen was zij bedacht om de Grieken van hen los te maken, dewijl deze de eenige kracht hunner vlooten uitmaakten. Zij zond de Orlow's naar Griekenland, bragt den Peloponesus in opstand; het vuur van godsdienstijver ontbrandde overal. De overeenkomst van Kainardji gaf haar voor altijd de talrijke Grieksche bevolking van het vasteland en der eilanden in handen. Hierna verbrandde zij de Turksche vloot bij Tchesmé; hare genealaars zagen de 400,000 Ottomannen, onder den groot-vizier Ezma-Pacha, aan den Donau, voor hunne oogen wegsmelten. Dit was de laatste zieltoging van het Islamisme in Europa; na dien tijd was het slechts eene schaduw zijner herinnering; als het ontzenuwde turksche leger Konstantinopel doortrok, kon men zeggen, hetgeen het toen zelfe onder de muren van het Serail: » Wij gaan ons voor den dood voorbereiden, eene bende » natie, moet Turkije vernietigen."

Sedert dien tijd bestaat Turkije slechts door de staatkundige verdraagzaamheid van Rusland en Oostenrijk. Ieder jaar valt een steen van het gebouw, ieder jaar valt een tak van den boom af, die niet weer groeit. Moldavie en Wallachye zijn hen hetzelve ontnomen, en in zoodanige tweeledige betrekking gebragt, dat Rusland mede souverein is over deze gewesten. De kust der Zwarte Zee is achtervolgelijk afgeknaagd, door den telkens weder opkomenden vloed der Russische magt. Servie is geheel opgestaan en heeft de Turken in den slag van Sophia verdelgd; het heeft zich georganiseerd onder den prins Milosch, een aloud patriot, den WASHINGTON dezer boschachtige gewesten. Bulgarie wacht slechts een kunden aanvoerder, om slaks, spoedig, welligt, zal het zich verheffen. De Grieken van den Peloponesus hebben het juk verbroken. Arabie is altijd meer arabisch dan turksch geweest; het behoort meer aan de Bedouinen en Imams, dan aan den Sultan of den Pacha van Egypte. Egypte heeft zich van het rijk afgescheurd, en tracht zijnen volgen gebieder het grootste gedeelte in Azie te ontrukken. Afrika is aan de fransche magt onderworpen, of staat onder de kleine souvereinen van Tunis, Tripoli en Maroco: de band is verbroken. Wat blijft er nog over van het eigenlijke Turkije? slechts Konstantinopel en de daaraan grenzende gewesten in de beide werelddeelen; wel is waar, nog een uitgestrekt grondgebied, maar bijna geheel bevolkt door Grieken en Armeniers; en voorts nog Syrie, dat de Pacha van Egypte zich heeft toegeeigend en met geweld bezit. Inbreuk op inbreuk makende, is Mehemet-Ali tot den Taurus gekomen; hij wil niet meer terug. Ziehier onder welk voorwendsel hij zoo ver is gekomen, en er de grenspaal van een arabisch rijk wil stellen.

Syrie, een heerlijk gewest, of liever koningrijk, breidt zich uit over eene lengte van 150 mijlen tusschen de woestijn van Egypte en den Taurus, die het van Anatolie scheidt. Cyprus, een eiland van 80 mijlen lengte en 30 mijlen breedte, ligt in deszelfs wateren en maakt er, als het ware, een deel van uit. Dit eiland heeft, op eene bevolking van 40,000 zielen, slechts eenige honderden Turken. De bevolking van Syrie verschilt even menigvuldig als het voorkomen van het land. Grieken bewonen de westelijke vlakten, Turken zijn gevestigd te Damascus en Homs, zwervende Bedouinen doolen in de zuidelijke woestijnen om, Arabische herders en landbouwers vindt men in Palestina, Israëliten te Jerusalem en te Tiberias, Ansiriers, Metualers en Drusen bewonen het gebergte, en eindelijk Maroniten op den Libanon. De Maronieten zijn [illegible] schaar Katholiken, en door hunne van [illegible] langrijkste natie dezer gewesten; zij zijn Christenen en zelfs katholijk. Hun vorst, welke men den grooten vorst Emir-BESCHIR noemt, belijdt ook die godsdienst. Hij regeert hen, zoowel als de Drusen, eene andere natie, die noch Arabisch, noch Muzelmansch, noch Christen is, van oorprong duister, en wier godsdienst onbekend is. Deze twee volken, onder elkander op denzelfden bodem verspreid, bewonen gemeenschappelijk of in aaneenverbonden dorpen. Het is eene soort van federatie, gelijk aan die der Zwitsersche kantons, maar die een gemeenschappelijk beheer hebben, en te zamen onder het feodaal gezag van den Emir strijden. Deze twee volken kunnen, in vier en twintig uren tijds, 30 à 40,000 man onder de wapenen brengen. Door hunne uitstekende veerkracht, door de eenheid van [illegible] door de ligging hunner bergen, door de engten hunner dalen, die naar Damascus, Aleppo, Jerusalem, St. Jean d'Acre en Beirut uitloopen, doen zij al deze steden beven, en benaauwden deze, zoo dikwijls de Emir hun eenen vijandelijken aanval beveelt te doen. Deze beide volken maken blijkbaar het eigenlijke, het voornaamste volk van Syrie uit. Dit vrij en nijverig volk was met den Turkschen regeringsvorm vrijwel te vreden. Deze regering was week, en liet, boven zich, ongehinderd alles groot worden. Er was nog weer korten tijd noodig en Syrie zou geheel op zich zelve gestaan hebben. De groote Heer regeerde het door Pacha's, die hunne zetels te Sidon, Aleppo, Damascus en St. Jean d'Acre gevestigd hadden. Zij hadden weinig troepen, weinig gezag en weinig invloed in het hart van Syrie. Een enkel man had een groot persoonlijk overwigt in het zuidelijk Syrie. Deze man was DAHER, sheik van Safad, die zich in 1749 van Acre meester gemaakt, en hetzelve versterkt had. DJEZZAR-Pacha was zijn opvolger. Deze hood dapperen wederstand aan BONAPARTE, en dwong het fransche leger naar Egypte weder terug te trekken. Na diens dood, in 1804, benoemde de Porte zijnen opvolger, en in 1830 was Acre in het bezit van ABDALLA-Pacha.

(Vervolg en slot in een volgend nommer).

DEPARTEMENT BREDA,

DER MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

VERGADERING, mede voor de DAMES, op aanstaanden WOENSDAG, den 18 NOVEMBER, ten huize van de Wed. L. OERS, op de Groote Markt, des avonds ten 7 ure.

Ter AMSTERDAMSCHE EFFECTEN-SOCIETEIT van gisteren (15 *November*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 50⅝; Kansbill. 22; Handelm. 163 drie achtste; Ardoins 22, een zest., ⅝.

*** GETROUWD:

I. C. L. EIGHOT LESPINASSE,

EN

I. C. DE GROOT SCHIMMEL.

SCHIEDAM,
den 13 November 1840.

*** Heden overleed, na eene ongesteldheid van twee maanden, de Wel-Edele Heer CHRISTIAAN LODEWIJK FRANCKE, in den hoogen ouderdom van 95 jaren en 3 maanden.

HETLAAR, onder 's PRINCENHAGE,
den 13 November 1840.

*** Bij J. NOMAN EN ZOON, te *Zalt-Bommel*, is de INTEEKENING opengesteld op eene

VOLLEDIGE EN GOEDKOOPE UITGAVE
DER
STAATSBLADEN,
VAN HET
KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,
VAN DE JAREN 1813—1840.

MET EEN VOLLEDIG REGISTER OP ALLE DIE JAREN.

In één Deel, royaal formaat, à *f* 15,00.

JAARLIJKS ZAL DIT WERK VERVOLGD WORDEN, à *f* 1,25 PER JAARGANG.

Het zal wel geen betoog behoeven, dat de STAATSBLADEN – *Compleet* – meer aangeschaft zouden worden, indien dezelve niet voor velen een al te kostbaar meubel waren. Door het bekende Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van den 8 September 1840, is nu het drukken van Wetten en Besluiten algemeen vrij geworden. Goedkoope en gemakkelijke uitgaven van Wetten zijn dien ten gevolge te verwachten. Om gemelde redenen en om de algemeene erkende behoefte, zal daarom zeker door velen met welgevallen eene goedkoope compacte editie, van het COMPLEETE STAATSBLAD *in één Deel*, ontvangen worden, zelfs door diegenen, die reeds de Officiële Uitgave bezitten, en wel om deszelfs gemakkelijkheid van formaat, vooral voor HH. Advocaten, Procureurs, Ambtenaren en Industriëlen.

Voorwaarden van Inteekening.

De Uitgave van deze STAATSBLADEN, van 1813—1840, met een volledig Register op die de Jaren tezaal, in hetzelfde formaat, met dezelfde letter, en op hetzelfde papier worden gedrukt, als de Proefpagina alhier te bekomen.

In één Deel zal dit Werk afgeleverd worden, gebonden in keurig Engelsch-linnen Band, met Etiquetten der Jaartallen, zoo als in de de proef is, en slechts *f* 15,00 kosten.

Uitgevers verbinden zich, tegen het einde van 1841, ten minste stelling met ultimo October van dat Jaar, hetzelve het licht te doen zien.

Jaarlijks zal dit Werk vervolgd worden en per Jaargang slechts kosten *f* 1,25. — Korten tijd na de Officiele Uitgave zullen deze Nateekenreize het licht zien. De bestelde Exempl. voor 1841 zal men dadelijk alzoo ontvangen.

Geene bestelling voor de volgende Jaren van 1841 af, worden aangenomen, wanneer men niet voor de genoemde vroegere Jaren Inteekent.

De betaling zal geschieden bij het in 't licht verschijnen, tegen behoorlijke kwitantie.

Van heden af tot den 15 December 1840 is de Inteekening op dit Werk, bij alle solide Boekhandelaren geopend. Na dien tijd zal de Prijs met *f* 3,00 verhoogd worden, van welke Prijsverhooging onder geen voorwendsel zal worden afgegaan.

Om de buitengewone lage Prijs en om de algemeene erkende behoefte eener Goedkoope Uitgave dezes Werks, nakomen bovengemelde op eene ruime en afgemaakte Inteekening.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.